2016RGW42

College van Gedeputeerde Staten
Statenvoorstel

DATUM	10 mei 2016	NUMMER PS	
AFDELING	FLO	COMMISSIE	RGW
STELLER	Mariëlle Hoefsloot	DOORKIESNUMMER	0646055051
DOCUMENTUMNUMMER	81841769	PORTEFEUILLEHOUDER	Van den Berg

Titel : Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving 2016-2019

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit pag. 4

Toelichting pag. 5

Bijlage(n): 1. Programmaplan Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving 2016-2019
2. Voorstel begrotingswijziging

Aan Provinciale Staten,

Inleiding
Het fysieke domein is stevig in beweging. Opgaven worden complexer en het eigenaarschap van de opgaven onduidelijker. Burgers en bedrijven vragen steeds meer duidelijkheid van de overheid èn meer ruimte voor eigen initiatief. Met minder regels en minder overheidsbudgetten zal de provincie zowel haar publieke ambities moeten verwezenlijken als de rechtszekerheid moeten garanderen.
In deze veranderende setting vertraagt de uitvoering van sommige maatschappelijke opgaven en ontstaan steeds vaker nieuwe vraagstukken waarvan we op dit moment nog niet goed weten hoe ze opgepakt moeten worden – of zelfs wie ze op moet pakken. Vraagstukken als bodemdaling, leegstand vastgoed in het landelijk gebied en de energietransitie. Het Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving 2016-2019 (IFL) geeft een impuls aan juist deze opgaven. Het biedt een experimenteeromgeving waarin het netwerk van belanghebbenden, samen met experts en vernieuwers, zulke lastige vraagstukken een stap verder brengen.

Voorgeschiedenis
In het coalitieakkoord In Verbinding 2015-2019 hebben de coalitiepartijen afgesproken dat zij het succes van het Ruimtelijk Actieprogramma (RAP2 2012-2015) voort willen zetten, om bij complexe maatschappelijke opgaven tot snellere en efficiënter beleidsrealisatie te komen. Op 18 januari 2016 is de startnotitie voor dit programma, besproken in de commissie RGW. Deze startnotitie is sindsdien in overleg met interne en externe partijen uitgewerkt tot bijgevoegd programmaplan.

Essentie / samenvatting
Het Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving 2016-2019 (IFL), focussed zich op de wijze waarop we efficiënter om kunnen gaan met urgente maatschappelijke vraagstukken in de netwerksamenleving. Het faciliteert daarvoor een experimenteeromgeving waarin door gerichte praktijkexperimenten het vraagstuk een impuls krijgt en de benodigde werkwijzen, toekomstperspectieven en competenties worden (door) ontwikkeld. Het draagt tevens zorg voor validatie en borging van de lessen en leerpunten binnen de maatschappelijke opgave (hoe voorkomen

we dat we het wiel uit blijven vinden). De experimenten en resultaten van het programma bieden tevens ervaringen voor het werken met de Omgevingswet.

Meetbaar / beoogd beleidseffect
Het beoogde Innovatieprogramma draagt bij aan een efficiëntere beleidsrealisatie in het fysieke domein, nu en onder de Omgevingswet.

Financiële consequenties
In het coalitieakkoord 2011-2015 is structureel € 2 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor het uitvoeringsprogramma van de Provinciaal Ruimtelijke Structuurvisie (voorheen het Ruimtelijk Actieprogramma). Daarnaast is er ook structureel € 2 miljoen beschikbaar gesteld voor gebiedsontwikkeling. Vanwege de sterke samenhang in ambities met het Integraal Gebiedsontwikkeling Programma (IGP) is in 2012 besloten de twee budgetten samen te voegen tot één budget IGP/RAP. Daarbij is tevens besloten dat in de nieuwe coalitieperiode een nieuw 'RAP3' wordt opgesteld en er een kasritme wordt bepaald.
Het Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving 2016-2019 (IFL) is het nieuwe 'RAP3'. Voor de duur van het programma, 2016-2019, wordt een totaalbedrag gereserveerd van € 1,6 miljoen. Voor 2016 zijn de kosten op € 300.000 geraamd. Deze gelden worden onttrokken uit de bestemmingsreserve IGP.

Vanwege het flexibele karakter van het programma – vraagstukken kunnen veranderen, praktijkexperimenten kunnen toegevoegd dan wel afgerond worden en de ondersteuningsbehoefte van de betrokken netwerken en partijen zal pas in de praktijkexperimenten duidelijk worden – stellen we voor om het IFL via de projectreserve te laten lopen.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid
Binnen ieder maatschappelijk vraagstuk waar het IFL actief in kan worden, of dat nu knooppuntontwikkeling, uitnodigend ruimtelijk beleid, vrijkomende agrarische bebouwing, bodemdaling of natuurontwikkeling in de groene contour is, zullen specifieke bestuurlijke dilemma's spelen.

Het programma gaat over het hóe; over de wijze waarop wij zo efficiënt mogelijk kunnen acteren in actuele maatschappelijke vraagstukken. Indien in de praktijkexperimenten blijkt dat bestaande regelgeving hierbij een knelpunt is, dan zal dit op reguliere wijze ter besluitvorming aan u voor worden gelegd.

Overwogen oplossingsrichtingen en alternatieven
De bestuurlijke dilemma's rond de diverse maatschappelijke vraagstukken worden op twee wijzen geadresseerd: als de experimenten zich begeven binnen bestaand beleid en vastgestelde ambities van de provincie, dan gebeurt er niets. Als de experimenten aanleiding geven tot aanpassing van bestaand beleid of ambities, dan wordt dit via de reguliere weg voor politieke besluitvorming aan u voor gelegd.

Daarnaast nodigen wij u van harte uit om actief betrokken te raken bij dit Innovatieprogramma. In het programmaplan worden drie mogelijke niveaus van betrokkenheid voor Statenleden beschreven. Wij hopen dat u zich wilt verdiepen in één of meerdere van de voorgestelde experimenten.

Effecten op duurzaamheid
Een efficiënter optreden in het fysieke domein en versnelling van de realisatie van publieke ambities is goed voor de kwaliteit van onze fysieke leefomgeving (planet). Een aantal praktijkexperimenten, zoals het versterken van de groene recreatieve structuur om de stad Utrecht, heeft tevens een positief gezondheidseffect (people). De basis van de praktijkexperimenten ligt bovendien in het bottom-up betrekken van belanghebbenden (people). Het

bedrijfsleven wordt in diverse experimenten, zoals rond klimaatadaptatie, uitgedaagd om met creatieve oplossingen te komen (profit).

Voorgesteld wordt

1. Het Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving vast te stellen (bijlage 1);
2. De in bijlage 2 opgenomen begrotingswijziging vast te stellen;
3. Het onderwerp Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving toe te voegen aan de projectreserve.

Gedeputeerde Staten,

Voorzitter,

Secretaris,

Ontwerp-besluit

Besluit van 6 juni 2016

Provinciale Staten van Utrecht;

Op het voorstel van Gedeputeerde Staten van 10 mei 2016, afdeling Fysieke Leefomgeving, nummer 81841769;

Gelezen het programmaplan Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving, bijgesloten Statenvoorstel en het voorstel tot de begrotingswijziging;

Overwegende dat een veranderende maatschappij vraagt om een zichzelf vernieuwende overheid;

Gelet op het belang van een adequaat handelingsrepertoire bij maatschappelijke vraagstukken in de Fysieke leefomgeving;

Besluiten:

- Het Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving vast te stellen (bijlage 1);
- De in bijlage 2 opgenomen begrotingswijziging vast te stellen;
- Het onderwerp Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving toe te voegen aan de projectreserve.

Voorzitter,

Griffier,

Toelichting

1. Wettelijke grondslag

Artikel 158 Provinciewet.

2. Beoogd effect

Het beoogde Innovatieprogramma draagt bij aan een efficiëntere beleidsrealisatie in het fysieke domein, nu en onder de Omgevingswet.

3. Effecten op duurzaamheid

Een efficiënter optreden in het fysieke domein en versnelling van de realisatie van publieke ambities is goed voor de kwaliteit van onze fysieke leefomgeving (planet). Een aantal praktijkexperimenten, zoals het versterken van de groene recreatieve structuur om de stad Utrecht, heeft tevens een positief gezondheidseffect (people). De basis van de praktijkexperimenten ligt bovendien in het bottom-up betrekken van belanghebbenden (people). Het bedrijfsleven wordt in diverse experimenten, zoals rond klimaatadaptatie, uitgedaagd om met creatieve oplossingen te komen (profit).

4. Argumenten

1. In een maatschappij waarin publieke ambities steeds minder vanuit regels of geld kunnen worden gerealiseerd, is het van belang om te focussen op onze meerwaarde in complexe, gemeentegrens overstijgende opgaven. Om die meerwaarde duidelijk te krijgen en op peil te houden, is een koerswijziging in het werken aan de fysieke leefomgeving nodig. Het programma biedt hier een platform voor.
2. De maatschappij verandert. Wij dus ook.
3. Het Coalitieakkoord 2015-2019, In Verbinding, geeft aan het Ruimtelijk Actieprogramma voort te willen zetten en te anticiperen op de overgang van PRS naar Omgevingsvisie. De druk om steeds integraler te werken in het fysieke domein, in logische samenspraak met onze netwerk- en omgevingspartijen, heeft daarbij de hoogste urgentie.
4. De Provinciale Commissie Leefomgeving, de adviseur ruimtelijke kwaliteit en de Economic Board Utrecht hebben in het verleden de provincie regelmatig geadviseerd over innovatieve werkwijzen in het fysieke domein. Zij zullen naar verwachting ook in de toekomst de provincie blijven aansporen om gelijke tred te houden met maatschappelijke ontwikkelingen en trends. Het Innovatieprogramma beoogt een nauwe samenwerking met deze adviseurs en platforms.

5. Kanttekeningen

Het Innovatieprogramma is nadrukkelijk een programma om van te leren en dat betekent dat er ook aanpakken toegepast kunnen worden die na verloop van tijd niet of minder succesvol blijken te zijn.

Alle resultaten, zowel de goede als de minder geslaagde, zullen als lessen en leerpunten leiden tot verbetering van de aanpak van de maatschappelijke vraagstukken. 15% van de programma inspanningen richt zich op deze borging van het geleerde binnen het netwerk en de maatschappelijke opgave en nog eens 15% van het programma richt zich op de ontwikkeling van de benodigde competenties bij de betrokken ambtenaren en bestuurders.

6. Financiën

In het coalitieakkoord 2011-2015 is structureel € 2 miljoen per jaar beschikbaar gesteld voor het uitvoeringsprogramma van de Provinciaal Ruimtelijke Structuurvisie (voorheen het Ruimtelijk Actieprogramma). Daarnaast is er ook structureel € 2 miljoen beschikbaar gesteld voor gebiedsontwikkeling. Vanwege de sterke samenhang in ambities met het Integraal Gebiedsontwikkeling Programma (IGP) is in 2012 besloten de twee budgetten samen te voegen tot één budget IGP/RAP. Daarbij is eveneens besloten dat in de nieuwe coalitieperiode een nieuw 'RAP3' wordt opgesteld en er een kasritme wordt bepaald.
Het Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving 2016-2019 (IFL) is het nieuwe 'RAP3'. Voor de duur van het programma, 2016-2019, wordt een totaalbedrag gereserveerd van € 1,6 miljoen. Voor 2016 zijn de kosten op € 300.000 geraamd. Deze gelden worden onttrokken uit de bestemmingsreserve IGP.

Vanwege het flexibele karakter van het programma – vraagstukken kunnen veranderen, praktijkexperimenten kunnen toegevoegd danwel afgerond worden en de ondersteuningsbehoefte van de betrokken netwerken en partijen zal pas in de praktijkexperimenten duidelijk worden – stellen we voor om het IFL via de projectreserve te laten lopen.

7. Realisatie

Na vaststellen van het programmaplan in Provinciale Staten op 6 juni 2016 gaat het programma van start. Het eindigt eind 2019.

8. Juridisch

nvt

9. Europa

Het voorgestelde is niet in strijd met Europees beleid of Europese kaders.

10. Communicatie

Voor communicatie tijdens de programmaperiode: zie het programmaplan.
Na vaststelling van het besluit zal het volgende nieuwsbericht op de website worden geplaatst:

<u>Provincie Utrecht stelt Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving vast</u>
Het fysieke domein is stevig in beweging. De opgaven worden complexer en het eigenaarschap van de opgaven onduidelijker. Burgers en bedrijven vragen steeds meer duidelijkheid van de overheid èn meer ruimte voor eigen initiatief. Met minder regels en minder overheidsbudgetten zal de provincie zowel haar publieke ambities moeten verwezenlijken als de rechtszekerheid moeten garanderen.

In deze veranderende setting vertraagt de uitvoering van sommige maatschappelijke opgaven en ontstaan steeds vaker nieuwe vraagstukken waarvan we op dit moment nog niet goed weten hoe ze opgepakt moeten worden – of zelfs wie ze op moet pakken. Vraagstukken als bodemdaling, leegstand vastgoed in het landelijk gebied en de energietransitie. Het Innovatieprogramma Fysieke Leefomgeving 2016-2019 geeft een impuls aan juist deze opgaven. Het biedt een experimenteeromgeving waarin een netwerk van belanghebbenden, samen met experts en vernieuwers, zulke lastige vraagstukken een stap verder brengen.

11. Bijlagen

1. Programmaplan Innovatieprogramma Fysieke leefomgeving
2. Begrotingswijziging